

VÍ DẦU TÌNH BẬU MUỐN THÔI...

(Tự Truyện 24)

*tôi đã chết đi và sống lại
nhiều lần
trong vô số báo thân
và đã bao lần chết đi
rồi sống lại
giữa những xác người
giữa những linh hồn
nên cho dù
tôi có chết thêm lần nữa
cũng có gì đáng nói đâu?
(Thơ TNH)*

*Ví dầu tình lậu muốn thôi,
Bậu gieo tiếng ác cho, rồi bậu đi.
(Ca Dao)*

Tối thứ Sáu ngày 2/2/1996.

Tôi và TNH ngồi đối diện nhau nơi bàn ăn. Trời rất lạnh. Mùa đông đang còn hiện hữu. Các ngọn đèn được bật lên hết làm căn phòng ấm hẳn. Trong đời, tôi vẫn yêu những ngọn đèn có cái ánh sáng chói vàng rực rỡ biểu tượng cho Tình Thương và Hạnh Phúc. Những ngọn đèn, suốt cả tuổi thơ, mỗi đêm tan trường Nhạc về, tôi thèm mong nhìn thấy trong các ngôi nhà hai bên con đường Yên Đỗ thân yêu.

Nét mặt TNH vẫn lạnh căm như từ một tháng qua đã lạnh. Tôi thấy trong lòng ngằn ngại. Những điều suy nghĩ cặn kẽ từ suốt mấy ngày qua, muốn nói ra mà không sao mở miệng.

TNH khui chai rượu, loay hoay mãi vẫn chưa tìm ra mấu nút. Tôi hỏi:

“Bố muốn em lấy con dao cho không?”

TNH bật nói to:

“Đâu có gì gấp!”

Tôi thốt buồn là người:

“Em nói thế, có gì đáng cho bố phải nổi giận?”

TNH càng thêm khó chịu:

“Em thì lúc nào cũng vậy! Cái gì cũng đều muốn làm gấp!”

[Ở với TNH nhiều năm, tôi nhận biết có một điểm căn bản "khác nhau giữa hai người" trong lối suy nghĩ và hành động. Luôn luôn trong tôi vẫn có điều thôi thúc với Thời Gian. Ý thức cuộc đời ngắn ngủi, thân phận con người vô cùng nhỏ bé trước Định Mệnh và không biết nổi bất hạnh nào

sẽ xảy ra phút giây kế tiếp, nên trong mọi hành xử và suy nghĩ, tôi đều rất mau chóng nhậm lệ, không để thời gian có cơ hội làm cho vượt mắt.

TNH khác. Làm việc gì cũng từ từ, tính toán gì cũng kỹ lưỡng.

Kết quả của hai phía nhiều khi rất trái nghịch nhau ở phần chìm và nổi của sự việc.

TNH hay phàn nàn tôi: “Muốn gì thì chỉ muốn liền tức khắc!”

Còn tôi lại rất ghét câu nói: “Không việc gì gấp!” mỗi khi phải yêu cầu TNH làm gì tôi bất cứ điều nào.]

Tôi cúi đầu:

“Lâu nay em vẫn thế, bố chịu được, bây giờ thêm một chút thì đâu có gì đáng kể?”

TNH lắc đầu, giọng đanh thép:

“Đúng! Tám năm qua bố chịu, nhưng bây giờ bố không thể chịu hơn nữa. Chỉ có vậy!”

Cuộc rượ bắt đầu trong trạng thái như thế. Cả hai cùng im lặng thật lâu. TNH uống Rémy Martin pha *soda* như thường lệ, còn tôi uống *sec*, một điều chẳng “thường lệ” chút nào! Trí óc hình dung thật nhanh biết bao cuộc rượ trong tám năm qua, nhất là những cuộc rượ chỉ với riêng với TNH trong những ngày mới đi vào đời nhau ở căn gác trọ đường Foxdale. *Một đĩa chà lưa, chung quanh sắp bày những miếng Khổ Hoa tươi.* Ôi những trái Khổ Hoa tràn đầy hạnh phúc! Những trái Khổ Hoa như các câu trong một bài thơ mùa sinh nhật 31/12 năm 1994, TNH làm tặng tôi:

*“Em nhớ không em?
ly nước trà bên thành cửa sổ
nồi com trong closet
và những trái Khổ Hoa
Khổ Hoa!
Còn nổi khổ em
em chẳng thấy. Hay là...
em vẫn sống nguy nga?”*

Tôi phá tan sự im lặng trước:

“Ngày mai thứ Bảy, em phải dạy nhiều học trò, lẽ ra đêm nay không nên uống rượ. Nhưng em đã suy nghĩ kỹ. Em muốn mời bố cùng uống để nói lên hai vấn đề. Điều thứ nhất không quan trọng, nhưng điều thứ hai vô cùng quan trọng. Nó sẽ là cuộc trò chuyện đầu tiên hay cuối cùng giữa chúng mình cũng đều do ở cái chiều sâu suy nghĩ giữa em và bố trong điều thứ hai ấy...”

TNH ngắt lời, vẻ vô cùng nóng nảy:

“Em cứ đi thẳng vào vấn đề đi! Bố không muốn nghe em vòng vo quanh quẩn như thế. Tám năm qua em đã vậy, bây giờ cũng không thay đổi.”

Tôi vẫn kiên nhẫn:

“Nếu bố không muốn nghe thì thôi. Nhưng em xin nói thật, những điều em sắp nói đây mang tầm vóc đặc biệt.”

Và tôi ngồi im, nhả khói thuốc nhìn trần nhà. Căn phòng âm áp với những đồ vật nhiều năm tôi vẫn quen nhìn như những phần thịt da thân thiết. Vậy mà

ngay lúc này đây, sao bỗng cảm tưởng, đó chính là nắm mồ đang chôn chặt tấm lòng tan nát trong tôi.

Giọng TNH dịu xuống:

“Em nói đi!”

Tôi nhìn thẳng vào mắt TNH:

“Việc thứ nhất, một tuần lễ qua em đã nói dối bố là gửi Mẹ sang Georgia với Túy Anh để mong giữa hai chúng mình có cơ hội giải quyết chuyện gia đình cho êm ấm mà thật thì chỉ là gửi lên nhà anh Ngô. Bây giờ em phải đem Bà trở về dù cách nào chẳng nữa. *Em không thể vì chuyện riêng của đời em mà làm phiền đến Mẹ.*”

TNH lại ngắt lời trong bức tức:

“Một điều bố thấy không bao giờ em thay đổi. Đó là em tự yêu em quá. Mọi sự đều do em quyết định và hành xử. Chuyện Mẹ ở hay đi, cũng là do em muốn, đâu có gì bố phiền não hay cấm cản.”

Tôi lắc đầu:

“Việc này bố đã hiểu lầm ý em. Nhưng thôi, giờ phút hiện tại, chúng mình không nên nói với nhau những điều vô ích. Em xin đi thẳng vào vấn đề thứ hai.”

Tôi cúi đầu, tránh nhìn đôi mắt TNH:

“Đêm qua, khi bố đi San Francisco thăm Văn Thanh, ở nhà, em đã điện thoại qua Virginia cho người đàn bà kia. Bố vẫn nói em là con người cực kỳ kiêu hãnh. Vậy khi một người kiêu hãnh như em mà tự động gọi đến một phụ nữ khác – tạm gọi là tình địch— để “xin nương chồng mình” thì bố phải biết rằng em đau khổ và chịu thua bố đến dường nào! Qua cuộc chuyện trò viễn liên suốt hai tiếng đồng hồ, bà ấy xác định với em về tình cảm của bà ấy và bố *không còn gì nữa*. Vậy thì, vấn đề bố muốn bỏ đi không thuộc tình cảm hay một người đàn bà nào khác. Đó là điều làm cho em suy nghĩ và cố tìm nguyên nhân để giúp bố chữa lành sự tuyệt vọng hiện ra trên khuôn mặt mấy lúc gần đây.”

TNH la lớn:

“Em nói đúng! Chẳng vì đàn bà hay tình cảm gì cả, mà chính vì bố nhận thấy rằng trong tám năm qua, bố không sống được cái đời bố, bây giờ bố phải bỏ đi, em có muốn cản cũng không được. Bố sẽ bỏ đi bằng mọi giá. Bố không muốn sống với em nữa.”

Khuôn mặt TNH tái xanh, đôi mắt quắc lên dữ tợn. ***Tôi thốt rùng mình khi chợt nhìn ra trong ấy một nét gì vô cùng tàn nhẫn.***

TNH tiếp:

“Tám năm qua em đã lái cuộc đời bố theo ý em muốn. Bố có sống được gì cho bố đâu? ***Bây giờ bố phải lấy lại đời bố, bố không để bất cứ ai, nhất là em, tàn phá nó nữa.***”

Lặng câm nhìn thẳng TNH, trong tôi hiện lên ngay một sự cân đo tình cảm. Trí não thì nhận biết ra **sự tàn nhẫn của TNH** – dù dưới dạng thức và lý do

nào—cũng **không còn khiến tôi muốn luyện lưu nữa**, nhưng đồng thời, hơn bao giờ, trái tim lại quặn lên một nỗi đau khi nghĩ đến điều vĩnh viễn xa nhau.

TNH tiếp tục tỏ bày trong giận dữ:

“Bố phải nói thật, trong suốt cuộc đời, bố chưa gặp người đàn ông hay đàn bà nào có cá tính mạnh bằng em. Nhưng sự mạnh mẽ này phát xuất từ đâu? Chính là do ở sự em đã tự yêu em nhiều quá. Em ích kỷ quá. Em đặt em cao hơn bất cứ ai trong đời sống, ngay cả đó là hai đứa con hay người mẹ sinh thành ra em. Khi em nói em thương Mẹ nhất trong số các con, em muốn đưa Mẹ đi Mỹ, chẳng qua vì em đã làm khổ Mẹ nhiều quá trong thời tuổi trẻ nên muốn chuộc lỗi. Lòng hiếu thảo ấy chỉ nảy sinh từ sự em yêu em chứ không phải thương Mẹ. Khi em nói em thương thằng San thì đó cũng chỉ bởi ngày xưa em đã không lo lắng nhiều cho nó, bây giờ muốn chuộc lỗi, nghĩa là em yêu em chứ chẳng phải thương nó. Trong khi cũng cùng việc thương thằng San, em đã vô tình đánh mất đi tình thương cho Âu Cơ. Điều ấy có phải nảy sinh từ lòng ích kỷ ghê gớm? Khi em viết bài vinh danh bố, cũng chỉ là vinh danh em chứ chẳng gì lạ. Khi em kể bố nghe các lời khen của ông Lê Hữu Mục hay người này người nọ nói về tác phẩm em thì không phải rằng em muốn chia xẻ với bố mà là để tỏ bày sự thành công của chính em. Khi em cho Đăng Lạt 500 đô la gửi về cho con nó để cứu vãn nguy cơ nhà vợ nó bị nợ xiết; hay nghe Lê Đức Cường than sắp bị đuổi nhà vì không tiền trả, em rút ngay 100 *dollars* đưa nó trong khi em thừa biết rằng mình đang có chỉ 120 đồng mà thôi; những hành động ấy nói lên sự gì? Có phải em muốn bọn nó nghĩ rằng em hào sảng, mà thật ra mình nào đâu dư dả?”

Và TNH nhún vai:

“Bố thì khác em điếm ấy. Trên hết bố lo là lo cho em và Âu Cơ, sau mới đến bà con và người dung. Bố chẳng thể hào sảng lãng nhách như em từng hành xử.”

Rồi TNH cười khẩy nhưng đôi mắt rõ ràng uất hận:

"Em là người yêu sự thật vậy thì sự thật về em bây giờ đang bị bố vạch trần đây. Nơi em có điếm nổi bật là lòng kiêu ngạo. Một kiểu 'điên' như Lê Duy Linh đã nói nhưng cá tính rất mạnh. Bố cũng là người có cá tính mạnh nhưng bố vẫn thua em. Bố vì yêu em mà nhường em, tự bôi xóa con người mình để tìm hạnh phúc cho em, cho bố và Âu Cơ. Em muốn gì, nhất nhất bố đều chiều hết, luôn cả những điều vô lý. Nhưng ngay cả sự em muốn và được chiều ấy, bố vẫn chẳng thể làm em vui. Vậy tại sao bố cứ mãi phí đời mình kỳ cục hoài như vậy?"

Tôi nghe đầu óc choáng váng; không phải vì những "vạch trần" của TNH mà là từ một kỷ niệm đã xa đang thức dậy trong tôi.

[Hai mươi năm xưa, những ngày tan vỡ cuối cùng trên Dalat dạo tháng Tư đen di tàn, anh Ngọc cũng từng hét lớn với tôi những lời hằn học: “Em là

người đàn bà cực kỳ kiêu ngạo. Em đã làm khổ được anh và đã thấy cái khổ của anh. Giờ đây cái giá em phải trả là sự mất anh vĩnh viễn.”]

Tôi nhìn TNH, tâm tư ngây dại.

TNH tiếp:

“Bây giờ bố nói thẳng, bố sẽ không làm cái điều chiều theo ý em nữa. **Bố phải bỏ đi để tìm lại con người của bố mà vì em, bố đã đánh mất trong vô ích.** Tám năm sống với em, bố hoàn toàn không có hạnh phúc.”

Tôi sững sờ nhìn TNH, không ngờ có lời tàn nhẫn đến thế. Trong óc lướt soát nhanh những gì đã trôi qua trong 8 năm ăn ở.

*[Tám năm, đau buồn nhiều hơn vui sướng. Nước mắt chảy ngược vào trong khóe mi rất nhiều so với đôi ba tiếng cười hiếm hoi vỡ ra từ trái tim rộn rã hân hoan. Tám năm, trong cuộc sống chung của gia đình này, đã biết bao thống khổ xảy ra từng ngày từng bữa. **Tôi là nạn nhân thiệt thòi trên hết.** Luôn luôn tôi phải thủ vai trò sứ giả hòa bình. Ngày thì tôi phủ dụ đứa con trai đang tuổi lớn. Đêm lại van nài người chồng ở tuổi trung niên. Điều tin tưởng tuyệt đối trong tôi chính là "Tình Thương sẽ hóa giải cho muôn ngàn thống khổ", vì vậy luôn luôn tôi cầu xin mọi người –và cả tôi nữa--- hãy nên định hướng tiến cho cuộc đời mình trên hết bằng hai chữ Tình Thương. Quả thật tôi đã làm chuyện phí hoài vô ích. Bản chất con người vốn ưa điều cuồng nộ. Ngay chính tôi nhiều lần cũng bị cuốn theo điều ấy. Nhiều năm, chung sống dưới cùng mái nhà nhưng TNH và Vân San chẳng ai nói gì với nhau. Không khí gia đình nặng nề mù mịt thù hận. Thù hận ai và thù hận cái gì thì thật tình tôi chẳng biết. Chỉ biết, bất cứ lúc nào có mặt cả chồng lẫn con, tôi đều tự làm cái điều "rình mò" theo sau lưng mỗi người để kịp thời can ngăn một cuộc xung đột có thể xảy ra. Đang viết, đang dạy hoặc làm gì chẳng nữa, nghe tiếng xe Vân San hay xe TNH, trong tôi đều bắt đầu thấy nảy sinh trạng thái dao động, tứ chi lạnh ngắt và trái tim trĩu nặng hồi hộp...*

Điểm khổ lớn nhất là tôi đã sở hữu được bộ óc nhận định thấu suốt gần như vượt mức theo những người, những việc xảy ra trước mắt. Lý trí và tình thương chiếm hữu một vị thế ngang hàng nhau trong cái đầu tôi. Tôi rất hiểu những cảm nghĩ khó chịu ê chề của TNH trong cảnh sống lán cán này. TNH là một thi sĩ, tâm hồn không câu nệ tiểu tiết, nhưng TNH cũng chỉ là một người đàn ông với những hỷ nộ ái ố bình thường. Từ những năm gần đây, Vân San lớn dại ra, vai trò nó không còn là một đứa con nít nữa đâu rồi tính tình vẫn còn ngây ngô vụng dại. Tuy nhiên, chẳng lý do gì để "người đàn ông" này phải cuu mang những khó chịu gây nên từ "một người đàn ông" khác. Mà với Vân San thì tôi không thể phủ nhận rằng nó rất dễ gây ra cho TNH –và cả tôi—những nỗi héo tim.

Nhưng phần Vân San, tôi cũng rất hiểu những ẩn ức sâu kín dành nghĩ về tôi trong tâm hồn nó. Pha trộn với tình thương là niềm oán hận. Nó hận tôi, hận cuộc đời nó, hận người cha sinh thành ra nó và hận cả cái vận mệnh

đau khổ mà ngay chính nó cũng không bao giờ ý thức rõ rệt ra. Có khi bình thân, nó bày tỏ với tôi, về ngậm ngùi đau khổ: "Con thấy đời con sao tối om như đêm Ba Mười Tết!" Có khi giận dữ, nó gào lên, điệu phẫn uất: "Con không thể nói gì về Mẹ, nhưng nếu hỏi trên đời có kẻ nào khiến con thù ghét nhất thì đó chính là ông Sơn. Do từ sự bạc bẽo vô trách nhiệm của ông ấy mà ngày nay đời con không ra gì hết!"

TNH thường mĩa mai rằng tôi "sợ" Vân San! Vân San cũng phàn nàn ngược lại với tôi điều ấy theo TNH. Nhưng sự thật có đúng thế không? Con người tôi, còn gì trên đời khiến tôi phải sợ? Không! **Tôi không sợ TNH, cũng chẳng sợ Vân San, mà tôi sợ sự sống gió như một đầu ấu trùng trong định mệnh mình, sợ sự đổ vỡ trong gia đình, sợ sự nát tan càng ghê gớm hơn giữa chồng và con riêng để rớt lại, chỉ tôi là người phải nhận lãnh đau thương duy nhất.**

Có những buổi khuya tĩnh vắng, tôi cứ ngồi lặng trong bóng tối nơi bàn viết, đôi môi cắn lại đến gần bật máu để đẩy lui những giọng lệ ẩm vào trong cổ họng, trái tim nặng nề một mối xa lạ trước tất cả thiên hạ chung quanh. Tôi vừa nghe bơ vơ thật nhiều trong cuộc đời đã và đang không còn chỗ nào cho tôi bám víu niềm tin tưởng, lại cũng vừa nghe thương xót vô cùng cho mọi người thân, và luôn cả chính tôi. Nhiều năm, TNH hiểu tâm hồn tôi đến tận tường ngõ ngách, nhưng có một điều lớn lao trong tôi, hình như TNH không thể --**hay không muốn**-- hiểu:

"Đó là sự chán nản tột cùng mỗi khi lại đối diện những trận cãi vã kinh hồn mà nguyên nhân khởi đi bao giờ cũng có vương mắc hình ảnh Vân San với những lầm lỗi trẻ con của nó."

Ý muốn tự sát quay cuồng điên đảo trong óc mỗi lúc ngẫm nghĩ những câu nói nát tim mà TNH vẫn nuôi giữ trong lòng về Vân San.

Đây là một chứng ung thư kéo dài rất lâu, không bất cứ thứ thuốc nào trên đời còn có thể chữa trị, ngoài một ca mổ. Vân San không phải tệ, nhưng quả thật, những lời van nài phủ dụ của tôi trở thành vô ích trước đứa con trai mới ngoài hai mươi tuổi, tâm tánh rất lạnh nhưng cử chỉ và lời nói hãy còn nhiều ngông nghênh nông nổi.

Và TNH cũng không phải dở, nhưng rõ ràng sự cố gắng bao nhiêu của tôi chỉ càng làm cho TNH – một người đàn ông đã kinh qua biết bao hoàn cảnh trong đời sống – chìm sâu bấy nhiêu trong ý nghĩ rằng tôi bệnh vực Vân San.

Đôi khi ngẫm lại đời mình, tôi không khỏi ngạc nhiên vì cái thế "ngã ba đường" luôn luôn vương gập trong tất cả mọi mảng đời đã trải...

Nhiều lần tôi nói với TNH, nửa như tâm sự, nửa như van nài từ TNH một niềm cảm thông hiểu biết:

"Em không may nên ngay từ khởi thủy vào đời đã ném mùi dở dang chồng vợ. Nhưng không chỉ bây giờ, mà đã từ hơn hai mươi năm trước, sau khi Vân San chào đời, em từng trải qua một cân đo tình cảm. Ngày ấy em rất cần Vân San trong cuộc sống cô đơn, nhưng em buộc phải chọn lựa: hoặc để cho nó có được sự ấm êm vật chất trong tình thương của gia đình bà

Ngoại, hoặc để nó sống cùng cái kiếp giang hồ bèo bọt trong tình thương của người mẹ --là em. Ngày đó còn khờ dại quá, em cứ ngỡ, sự hy sinh nỗi nhớ thương trong em để đánh đổi cho nó cuộc sống an toàn mới gọi là đúng. Nhưng ngày nay hiểu ra, chẳng bất cứ đứa con nào lại không cần đến bàn tay chăm sóc của người mẹ trong thời thơ ấu. Mỗi ân hận ghê gớm trong em khởi đi từ đó, chưa kể mỗi ân hận rằng em đã đánh mất của nó một tình cha vì sự kiêu hãnh bị thương tổn của em. Ngày nay, làm được gì cho nó, em đều không ngần ngại. Nếu để gọi là chuộc cái lỗi bỏ bê nó trong tuổi thơ cũng là điều đúng. Tuy nó đã trưởng thành ngoài cuộc đời, nhưng mãi mãi với em, nó vẫn chỉ là một đứa trẻ. Em không thể nhắm mắt ngoảnh tai mỗi khi nó cầu cứu đến em như hiện tại. Hơn cả bốn phần một người mẹ, em còn phải đắp bù chút nào những cái gì em đã làm mất đi của nó kể từ thuở chào đời. **Bố nên hiểu để mà thương, chính nó cũng không sung sướng đâu khi phải sinh ra trong định mệnh CỐ người mẹ NHƯ EM."**

Tôi nói thêm với TNH:

"Nay nếu không thương được thằng San như một đứa con trong gia đình, cũng xin bố xem nó như cái mụn ung thư trên thân thể người vợ bố --mà nếu mổ thì em sẽ không tránh được cái chết. Con cái bỏ cha mẹ chứ cha mẹ không thể nào bỏ được con cái. Nó đã lớn, lại đang trong xứ Mỹ. Một thanh niên như nó nếu không ra đời làm được cái gì cho về vang chãng nữa, há không thể tự nuôi thân bằng những việc làm vất vả, hoặc tệ hơn là việc đàn đúm bạn bè? Tại sao khi nó còn muốn cúi đầu ngồi học dưới một hoàn cảnh vô cùng lúng túng như hiện tại, mình là cha mẹ lại không đưa tay ra giúp? Mai kia đủ lông đủ cánh, dẫu em có van nài, nó cũng chẳng ở lại trong đời em đâu. Khi đó chỉ còn em và bố, mình nương nhau tuổi già mà sống."

Trước những lời đại loại thế này, thường thì TNH im lặng, nhưng cũng đôi khi TNH mai mỉa:

"Có biết bao thanh niên trong nước Mỹ học hành tới nơi tới chốn nhưng nào cần ai giúp đỡ? Bố từng nghe em nói thằng San là thằng biết tự trọng lắm mà?"

Thì luôn luôn --**bằng một cảm giác chán chường ghê gớm**--tôi đáp:

"Mỗi người một hoàn cảnh, một tâm tánh. Nếu không thế, em đã không chọn bố làm chồng, và tám năm trước cũng chưa chắc gì bố chọn em làm vợ. Riêng trường hợp thằng San, nhân danh vai trò người mẹ, em vẫn xác nhận nó là thằng biết tự trọng. Và em không chối rằng cá chất nó có điều ý lại, nhưng **chỉ ý lại vào em vì nó biết rằng còn có được tình thương của em**. Đó cũng là điều bất hạnh. Bởi vì nó không đủ nghị lực chống trả một mình, phải cậy nhờ vào em nên mới có dịp cho bố dầy xéo lên con người mẹ nó. **Chứ nếu là em, với cái tánh tuyệt đối tự trọng, làm sao điều ấy có thể xảy ra?"**

...

**/ Một kỷ niệm cũ: Năm xưa, dạo mới bỏ quê hương ra đi, ở Bruxelles, tôi được Jean-Pierre, một luật sư người Bỉ gốc Pháp yêu và muốn cưới làm vợ. Của "sinh lễ" anh đặt ra với Mẹ tôi là một căn nhà 2 tầng và một cái snack-bar ngay giữa phố City Deux nhộn nhịp. Dạo đó tâm tư đau đớn chán chường theo cái tin phân bội của Đan từ Sài Gòn bay đến; đời sống vật chất cho ba mẹ con bà cháu còn eo hẹp, nên tôi nhận lời làm vợ Jean-Pierre. Cái nhẫn đính hôn bằng vàng trắng Jean-Pierre tặng, vì khổ hơi rộng nên được đeo vào cổ tôi, trong lòng nhẫn có khắc hai cái tên Thu Vân & Jean-Pierre.*

Một dịp cuối tuần, Jean-Pierre đưa tôi, Vân San và vợ chồng Châu & Toàn (cô em gái) từ Bruxelles về Verviers (cách một giờ lái xe) thăm vợ chồng đứa em trai đang ở tại đó. Anh bảo: "Hôm nay chúng mình không đi autoroute (freeway) mà sẽ đi trên những con đường nhà quê." Tuy nhiên vì quen sống nơi thành phố nên Jean-Pierre không tìm ra hướng đích xác. Vân San khi ấy 14 tuổi là đoàn viên Hướng Đạo, nhiều lần đi cắm trại, nên rất rành rẽ các con đường làng. Ngồi ngay ghế sau lưng tôi trên chiếc xe BMW hai cửa, Vân San cứ lên tiếng bảo Jean-Pierre quẹo ngã này, đổi hướng kia liên tục. Liếc nhìn sang Jean-Pierre, tôi thấy mặt anh bắt đầu đỏ lên vì khó chịu, tay lái chuyển hướng ra freeway và chạy thật nhanh. Tôi quay nghiêng bảo nhỏ Vân San bằng tiếng Việt: "Con để yên cho ông tự kiếm đường, đừng nói gì nữa khiến ông phân tâm có thể gây tai nạn." Tôi vừa dứt câu thì Jean-Pierre thắng xe, tấp vào lề, mở cửa, đi vòng qua đầu xe, mở cửa phía tôi, đẩy cái ghế tôi về phía trước rồi đưa tay vói ra sau nắm cổ áo Vân San, lôi xuống khỏi xe. Xong móc túi lấy ra một số tiền, đưa San và nói (bằng tiếng Pháp): "Mày đi về xe buýt, tao không chờ mày nữa." Tôi và hai đứa em cùng khựng người sững sờ vì sự việc xảy ra nhanh quá. Nhưng chỉ một giây, nhìn khuôn mặt thất thần của Vân San đang đứng ngoài trời giá lạnh, tôi hét to bảo hai đứa em xuống xe. Rồi quay qua Jean-Pierre, giọng tôi bình thản: "Cảm ơn anh đã mời chúng tôi đi chơi. Nhưng bây giờ xin để chúng tôi về lại Bruxelles bằng xe buýt."

Thật phải nói, Jean-Pierre khuôn mặt tái mét, miệng lắp bắp những lời xin lỗi và gần như muốn "lạy" tôi ngay giữa freeway.

Sau một hồi lâu với lời van lơn của Jean-Pierre và lời Châu & Toàn nài nỉ, tôi và Vân San mới chịu bước lên xe. Đến nhà Thủy, mọi người ăn uống chuyện trò vui vẻ, nhưng tôi thì im lìm suốt buổi; trong óc quay cuồng ý nghĩ: "Bây giờ chưa là vợ chồng của nhau mà Vân San đã bị đối xử không nhã nhặn từ một người nó sẽ gọi là 'cha dượng'. Mai kia tình lạt nghĩa phai, biết có tránh được những hoàn cảnh khác còn đau lòng hơn?..."

Vậy là tôi bỏ đi Paris, và về sau đi Mỹ...

Ngày tôi từ giã, Jean-Pierre đưa tặng tôi một bức tranh chụp hai cánh chim đang tung bồng trời xanh, bên dưới in 2 câu viết bằng tiếng Anh: "If You love something, set it free. If it comes back to you, it is yours. If it doesn't, it never was."

Khi tôi làm vợ TNH, Jean-Pierre được Mẹ tôi cho hay, đã viết thiệp qua chúc mừng, thêm lời nhắn nhủ: "*Thu Vân est très fragile, xin anh gìn giữ...*"

Từ dạo xa nhau, cái nhẫn đính hôn, tôi vẫn mang theo mình như một kỷ niệm. Để rồi cũng cái nhẫn ấy, trong ngày đám cưới thật nghèo của hai người nghệ sĩ, TNH đã đeo nó vào tay, còn tôi thì được một cô bạn cởi cái nhẫn của cô, cho mượn; xong đám cưới trả lại ngay cho cô. Phải nói rằng trong 8 năm chồng vợ, hai bàn tay tôi trống trơn vì CHƯA HỀ được TNH mua cho cái nhẫn!¹ Cái nhẫn của Jean-Pierre, TNH chỉ mới cởi trả lại tôi vài tuần lễ trước, sau khi sự ngoại tình bị vỡ lở ra...

Cuối năm 2002, tình cờ em gái Mỹ Châu gặp lại Jean-Pierre trên phố Bruxelles; khi ấy anh đang bị ung thư phổi đến thời kỳ cuối, hỏi thăm rất kỹ về tôi. Lúc nghe Châu kể cuộc hôn nhân của tôi và TNH đã tan vỡ nhưng cái nhẫn đính hôn ngày trước vẫn được tôi đeo nơi cổ thì anh ứa nước mắt...

Cũng một kỷ niệm:

Đêm 6 tháng 7/1986

Tôi đi cùng Lê Đức Cường, Trần Quang Nam, Trần Lăng Minh và Ưông Thanh Mai lên Reno, tiểu bang Nevada, để ngày hôm sau (7/7/1986) tôi và Cường sẽ ký hôn thú với nhau.

Lê Đức Cường là nhạc sĩ guitare basse, gốc Sài Gòn, em ruột Tướng Nhảy dù Lê Quang Lương (QLVNCH), du học Mỹ từ 1974, khuôn

¹ (Note Feb. 28, Chủ nhật). Một điều RẤT LẠ mà phải đến gần hết một kiếp đời hồng nhan bạc mệnh tôi mới nhận ra. Trong một chuỗi dài yêu đương, TẤT CẢ những người đàn ông đi qua đời tôi (từ anh Chàng, Vũ, anh Thùy, đến Nghinh, Hà, Sơn; từ anh Ngọc, Nguyễn, Nhã, Đan đến Jean-Pierre và TNH-- luôn cả Chung, dạo 1999), ai cũng MUỐN "làm chồng" tôi, vậy mà hai bàn tay tôi vẫn trống trơn cho đến tận lúc này! Có nghĩa rằng cái vòng trói buộc biểu tượng bằng một cái nhẫn nơi ngón tay áp út, CHẴNG HỀ có ai ĐỦ SỨC LÀM trên tôi! Từ ngày "đi vào" cho đến ngày "đi ra" khỏi đời từng người đàn ông, tôi vẫn là tôi, một đứa tự do thênh thang như chim trời bay bổng! Ngay cả cái nhẫn Jean-Pierre tặng, anh kể: *đã nhờ cô bán hàng lấy ngón út chính cô để đo kích tác*, nào dè nó vẫn rộng quá so với ngón thứ tư trên bàn tay (phải hay trái, tôi cũng chẳng biết!?) của tôi. Vì vậy cái nhẫn ấy, tôi CHỈ ĐEO VÀO CỔ bằng một sợi giây chuyên!

Đúng là "*femme fatale*" như Nguyễn nhận định. Hình như kiếp nào, tôi là "con nợ Tình Ái" của những người đàn ông nói trên, nên ở kiếp này, LẦN LƯỢT TỪNG NGƯỜI đến "đòi nợ" tôi!? Vì vậy, khi "trả xong nợ kiếp nào cho họ", tôi lại được (hay bị?) TRĂNG TAY!

Me tôi kể:

Thuở lên ba, tôi thường lặng lẽ ngồi chơi một mình trong góc. Một bữa có một Bác (nhạc sĩ thổi Sax Ténor rất tuyệt), đến thăm Cha tôi. Bác nhìn tôi và chị Kiều (con di Túy, bà mẹ lớn, sinh ra trước tôi đúng 28 ngày) rồi nói với Cha tôi: "*Toi đặt lộn tên cho hai đứa nhỏ rồi! Con bé này (Bác chỉ vào tôi) lẽ ra phải đặt là Kiều mới đúng!*" Và Bác cười: "*Moi e rằng cuộc đời con bé sau này đau khổ cũng chẳng kém gì Thúy Kiều của Nguyễn Du đâu!*"

mặt sáng sủa, điển trai, dáng dấp nghệ sĩ, tánh tình hiền lành trầm tĩnh. Từ đêm đầu tôi xuất hiện ở dancing Palace với cây đàn violon, Lê Đức Cường đã nói ngay với tôi:

"Thu Vân có tiếng đàn truyền cảm quá. Trong giới nhạc sĩ VN ở Mỹ, Cường thấy ít ai có được căn bản âm nhạc dồi dào như của Thu Vân."

Rồi nửa đùa nửa thật, anh hỏi: "Cường muốn xin làm đệ tử, Thu Vân có nhận?"

Tình bạn anh dành cho tôi đậm dần từ thuở đó. Lúc ấy anh đang sống trong cảnh độc thân, lại rất nghèo, đôi lần đến đón tôi đi làm, anh (thú nhận) suốt ngày anh chỉ lót dạ với một củ khoai lang hay một ổ bánh mì.

Khi biết tôi đang lo lắng vì thời hạn du lịch một tháng Sở Di Trú cho đã hết, Lê Đức Cường thẳng thắn đề nghị với tôi:

"Nếu không ai giúp Thu Vân làm hôn thú để ở lại hợp lệ trên đất Mỹ thì Cường có thể làm cho Thu Vân điều đó. Hai năm sau mình xé hôn thú, Thu Vân sẽ được quyền lưu trú luôn, không bị tổng xuất về lại Âu Châu."

Và nói thêm:

"Con người ta hơn kém nhau ở điều may mắn. Cường qua Mỹ trước thì may hơn Thu Vân, nhưng nếu kể về tài năng, chưa chắc đã đáng là học trò Thu Vân nữa. Bây giờ biết bạn mình đang trong hoàn cảnh khó khăn, giúp được gì cũng tốt, Cường đâu có chi nề hà."

Chẳng phải tôi muốn "làm rắc rối đời sống mình" đâu, mà chỉ bởi vì tôi chưa đánh mất sự tự trọng (đến thành tự ái) riêng trước TNH. Nghĩ, dẫu đang dành cho tôi một tình yêu nồng thắm thì TNH vẫn chưa đủ thời gian để hiểu rõ tôi, một cánh chim mỏng manh nhưng rất dễ dàng cất cánh bay xa khỏi đời TNH nếu như một lúc nào tình cảm bị thương tổn vì những hiểu lầm đáng tiếc. Hiện tại lúc này, dù muốn hay không thì trong sự liên hệ với nhau, tôi cũng đang ở vào "thế kém". Do đó, thay vì TNH, tôi lại nhận sự giúp đỡ "làm hôn thú để lưu lại hợp lệ trên đất Mỹ" của Lê Đức Cường.

Trong sự việc này, có hai lý do quan trọng:

1/ Giữa TNH và tôi đang bắt đầu một giai đoạn sống chung, tôi không muốn TNH (có thể) có ý nghĩ lệch lạc rằng tôi đang "lợi dụng" tình yêu để trói buộc TNH trên một tấm hôn thú hầu đạt cho riêng mình một mục đích.

2/ Giữa Lê Đức Cường và tôi chỉ đơn thuần là một sự giao thiệp trên tình đồng nghiệp, anh lại nghèo nữa, sự giúp đỡ của anh không làm tôi vướng mắc điều gì ngoài một "sự giúp" và "sự nhận" giữa hai người bạn với nhau.

9 giờ tối ở San Jose, ngày 6/7/1986.

Trước khi cả bọn khởi hành đi Réno, tôi và TNH ngồi bên nhau trong quán Vãn của Trần Quảng Nam. Cả hai không nói gì dưới làn ánh sáng mờ ảo và trong cái không gian ồn ào tiếng nhạc khi ấy. Sự im lặng mang ý nghĩa cảm thông đặc biệt. Cho đến lúc sắp chia tay, tôi nghe TNH bày tỏ, giọng e dè ngần ngại:

"Anh rất nể sự tự trọng đến độ kiêu hãnh của Thu Vân. Nhưng Thu Vân đâu hiểu rằng anh đau lòng vì những gì em quyết định. Thu Vân chưa hiểu anh..."

Xiết mạnh tay tôi, TNH tiếp:

"Anh mong, nếu việc làm hôn thú với Lê Đức Cường ngày mai có gì trục trặc, xin Thu Vân hãy nhận lời để cho anh lo."

3h sáng ở Réno, ngày 7/7/1986.

Trong khi Trần Quảng Nam, Trần Lăng Minh và Uông Thanh Mai nhập vào các bàn bài bạc thì tôi và Lê Đức Cường ngồi chuyện trò với nhau nơi một bar rượu, chờ trời sáng. Tôi kể cho Cường nghe những khó khăn trong cuộc sống hai tháng qua của tôi ở Mỹ, rồi hỏi: "Lý do nào để Cường tự ý giúp Thu Vân làm hôn thú?"

Lê Đức Cường đáp, giọng thành thật:

"Có hai lý do: Thứ nhất, Cường hâm mộ tiếng đàn truyền cảm của Thu Vân, tiếc cho một tài năng không có cơ may vùng vẫy. Thứ hai, từ lâu rồi vẫn nghe Trần Quảng Nam nhắc đến Thu Vân và bây giờ thấy Trần Quảng Nam đối riêng cho Thu Vân bằng một tình cảm tôn trọng rất đặc biệt, nên nghĩ, Thu Vân chắc có gì hay lắm mới được Trần Quảng Nam lưu tâm như vậy."

Lê Đức Cường cũng hỏi lại tôi:

"TNH và Thu Vân đang có liên hệ tình cảm, hơn nữa, chính mắt Cường thấy biết bao người có tiền của địa vị đeo đuổi Thu Vân, tại sao Thu Vân lại chỉ nhận lời đề nghị của Cường?"

Tôi thẳng thắn đáp:

"Đơn giản cũng chỉ vì hai điểm: Thứ nhất, Cường rất nghèo. Thứ hai, giữa Cường và Thu Vân không có chút liên hệ nào đặc biệt ngoài tình đồng nghiệp. Nhận sự giúp đỡ của Cường, Thu Vân không phải mang mặc cảm lợi dụng tình yêu đối tượng để đạt mục đích riêng cho mình."

10 giờ sáng ngày 7/7/1986, tôi và Lê Đức Cường ký hôn thú với nhau tại một nhà thờ nhỏ, có sự hiện diện như những nhân chứng của Uông Thanh Mai, Trần Quảng Nam và Trần Lăng Minh.

[]

Trong cuộc đời, bao giờ tôi cũng đều phải đứng vào vị trí ngã ba đường chọn lựa... nhưng với hiện tại này lại khác hẳn những trường hợp đã qua, liệu tôi phải hành xử cách nào cho đúng? Luôn luôn tôi hoài mong Tình Thương và sự Tha Thứ nơi mỗi người sẽ làm lành được các đổ vỡ, nhưng biết làm sao khi một thân tôi không đủ bao lấp tất cả bằng hai chữ Tình Thương.

"**Một ca mổ**" như đã viết ở trên nếu không biểu tượng được bằng Tình Thương và sự Tha Thứ thì phải bằng một cuộc chia lìa đứt đoạn: **hoặc TNH hoặc Vân San đi ra khỏi vòng tay tôi vĩnh viễn.** May nhờ thế mà tìm được cái sống còn cho tất cả. Nhưng với điều thứ hai, dẫu cách gì, tôi cũng chẳng thể làm. **Tôi là mẹ, ngày nào Vân San còn cần đến tôi, ngày ấy tôi**

còn phải đưa tay ra với nó. Tôi là vợ, trờ phi TNH hẳn tâm bỏ tôi và Âu Cơ mà đi, còn chẳng bao giờ tôi có thể tự mình làm cái điều ly dị để phải đánh mất của đứa con gái nhỏ một người cha.

*
* *

Nói đến đứa con gái 8 tuổi là lại thấy lòng đau xót. Nếu hỏi rằng trên đời này, tôi còn cần thiết cho ai, và ai là người còn cần đến tôi hơn hết, thì câu trả lời: **chỉ duy Âu Cơ yêu và còn cần tôi thật sự.** TNH và Vân San nhiều lần chứng tỏ **đã không có được cho tôi một sự thấu hiểu.** Cả hai không ngần ngại đưa ra những lời nói, hành động làm tổn thương kẻ thứ ba —là tôi—vốn đã đầy trong hồn những niềm cay đắng. Từ người chồng thân thiết cho đến đứa con trai rứt ruột để ra đều sẵn sàng ngoảnh mặt trước nhiều nỗi ê chề do chính họ đổ ập lên tôi theo một tự ái riêng.

Âu Cơ đối với tôi khác hẳn. Tình cảm nó dành cho tôi không chỉ là cái tình của một đứa con bình thường dành cho mẹ, mà nó còn **hiểu tôi, tôn quý ngưỡng mộ** và thần tượng tôi nữa. Nó rất thông minh, nhận định sâu sắc, ham mê đọc sách (khác hẳn Vân San vô tư, hời hợt) nên cũng **rất biết** những xáo trộn xảy ra trong gia đình. Từ bao năm trước, nhiều lần nó nói với tôi: "Con buồn lắm vì thấy bố và anh San không thương nhau làm cho mẹ khổ. Chỉ có mẹ là người phải khổ!"

Tôi hỏi: "Tại sao mẹ là người phải khổ?"

Nó đáp gọn ghẽ: "Bởi vì mẹ thương cả bố lẫn anh San."

Bất cứ lúc nào thấy tôi ngồi một mình lặng câm, nó đều sà đến bên cạnh, biểu lộ tình âu yếm. Một lần nó bật nói:

"Ở mỗi người, con đều thấy tỏ ra một cái tính đặc biệt (nó dùng chữ main feeling). Ví dụ như anh San hay hát ồm ào, bố hay quạu quọ, bà hay khó chịu và con thì lì lợm. Chỉ có mẹ, **main feeling của mẹ là buồn!**"

Tôi chưa kịp ngạc nhiên vì nhận định sâu sắc của nó thì nó đã tiếp: "Không lúc nào con thấy mẹ vui! Khi viết văn mẹ đã buồn. Khi đi chơi với bố và con, mẹ vẫn buồn. Nhất là những khi mẹ đàn bài Ave Maria, con đều nghe tiếng đàn mẹ buồn ghê lắm!"

Tôi cười: "Mẹ hay la con và anh San lắm mà? La luôn cả bố?"

Nó gật đầu: "Nhưng những khi đó con **biết là mẹ rất khổ nên la cho bớt khổ. Chứ thật thì mẹ không bao giờ muốn làm phiền đến ai.**"

Nhiều năm qua, kể từ khi những đổ vỡ gia đình đi vào con đường tẻ nhạt, tôi nhận biết chỉ Âu Cơ là người duy nhất còn muốn cùng tôi ước mơ xây dựng một đời sống cụ thể hạnh phúc cho tất cả. Nó rất thương Vân San, tình thương sâu đậm ngang ngửa như tôi đã được nhận. **Điều này phải kể là một bù đắp lớn của Thượng Đế trong cuộc sống đầy sóng gió tôi không thể tránh.** Nó hay nói cùng tôi:

"Anh San không có cha, anh San không may mắn bằng con. Nếu mẹ có phải thương anh San nhiều hơn, con cũng không ganh tị."

Trong đời, tôi từng chứng kiến nhiều cảnh gia đình đổ vỡ từ các nguyên do như bây giờ tôi đang lặn ngụp, nhưng thật, **chưa hề thấy một đứa nhỏ nào đối với anh em khác đồng bằng một tình thương vô biên như Âu Cơ đã đối cho Vân San.**

Bây giờ, trước những nát tan đau lòng quá giữa tôi và TNH, tôi phải viết thật, **điều níu kéo tâm hồn tôi lớn nhất chỉ đến từ Âu Cơ**, chẳng phải vì không muốn nó mất đi một tình cha, lại còn vì "những ân tình" nó dành cho tôi trên hết. Nó là con tôi, nhưng cũng còn là người bạn tri kỷ của tôi (như luôn luôn nó nói). Mọi cái gì nó tỏ với tôi đều là ân tình sâu đậm. Tôi phải làm thế nào để trả lại cho vừa những ân tình ấy? **Có phải rằng chỉ sự bôi xóa con người mình mới đủ đáp đền Âu Cơ những điều nó đã mang lại cho tôi suốt tám năm qua?**

*

**

Lắm khi tôi phải kinh ngạc vì khả năng chịu đựng kỳ diệu của mình. Với biết bao sóng gió đối diện từng giờ trong cuộc sống, vậy mà tôi vẫn có thể ngồi yên nơi bàn viết để hoàn thành những tác phẩm! Đây có phải là một đáp bù khác của Thượng Đế? Hay chỉ **càng nhiều hơn** những thử thách của Ngài? Sở dĩ viết thế bởi vì nếu không có Văn Chương bầu bạn, tôi không tin rằng mình còn đứng vững như hiện tại. Nhưng ngược lại, cũng nhờ những bản văn đã xuất bản mà tôi **chứng thật càng sâu đậm hơn sự cô đơn nảy sinh từ ngòi bút của tôi.**

Sao trong đời lại có những giai đoạn ê chề quá? Giá tôi là người đàn bà ít suy nghĩ! Giá Vân San chẳng chặc khôn ngoan, hoặc giá TNH rộng lượng tâm hồn thêm chút nữa, có lẽ cuộc sống ba người sẽ đỡ đi rất nhiều khổ đau.

Cái cảnh sống chung dầy vò này, không phải chỉ riêng tôi vương mắc. Từ thuở xa xưa, Chopin và George Sand đã từng ném trái những đau khổ y hệt. Cái giá cuối cùng đưa ra thật là tệ hại: Một mối tình rất đẹp trong lịch sử văn chương âm nhạc thế giới trở thành tan vỡ! Và những tài hoa của cả hai phía bị vùi chôn luôn theo sự vỡ tan kia.

Đó có phải là định mệnh? Những người xưa bị cuốn lôi theo định mệnh, nhưng còn tôi, con người luôn tự giễu "Tôi là Thượng Đế của riêng mình" há có **làm khác đi trong cái điều bề lại định mệnh?**

*

**

Có đôi lúc đọa đầy quá trước ngã ba đường tình cảm, tôi mang ý nghĩ yêu cầu hoặc Vân San hoặc TNH "ra đi khỏi đời tôi" vĩnh viễn. Nhưng chỉ thoáng qua, trong cái đầu ngang ngạnh này, tôi phải nhận đó là biện pháp cuối cùng rất dở. Sự chia lìa chẳng đem lại ích lợi gì ngoài một cái hố hận thù ngày càng sâu thẳm. Mặc cảm bơ vơ trong lòng Vân San sẽ càng dầy đặc theo ý nghĩ bị mẹ "bỏ rơi" lần nữa, và phần TNH cũng không an ổn nếu nhìn thấy sự phân tán tâm hồn của tôi. Tại sao tôi không tìm cách chiến thắng nghịch cảnh bằng tình thương duy nhất? Chỉ riêng tôi đủ sức làm

*điều ấy. Cái số phận lèo lái hoàn cảnh, cho đến bây giờ mới thật ửng
nghiệm rõ rệt. Và cách hay nhất là phải tự bôi xóa con người mình để đánh
đổi một đời sống ấm êm cho tất cả mọi người thân chung quanh.*

***Ôi! Hạnh phúc thay cho những người đàn bà sống được cuộc đời một
chồng một vợ và đám con chung đầm ấm!*** Người đàn bà không bao giờ
biết thế nào là những đêm trắng lạnh và dài như vô tận. Và cũng thật cao
cả thay cho những người đàn bà –như mẹ tôi—một thân nuôi con mà không
cần có người đàn ông trong đời làm điểm tựa. Cái giá đắt bù quả thật
xứng đáng trong khối tâm hồn không bao giờ biết đến bất kỳ phân chia tình
cảm xót xa nào giữa chồng và con riêng.

*Dẫu rằng có sự khác biệt nhau trong định nghĩa về hai chữ Hạnh Phúc
(TNH thì quan trọng trên bề mặt an ổn, còn tôi lại chú tâm ở cái bề sâu đi
tới đích của đời sống), nhưng cái điều TNH cho rằng tám năm qua chúng
tôi hoàn toàn không có hạnh phúc thì rõ là không thật. Ít ra cả TNH lẫn tôi
đều may mắn trên sự cùng tiến về một hướng tương lai của đám mê chữ
nghĩa. Ít ra rất nhiều sở thích giống nhau đã làm cân bằng được cho cả hai
sự nghiêng lệch tâm tư tạo nên từ những cuộc bất hòa trong đời sống
chúng tôi. Vậy có sao TNH lại nở chối đi những gì đã nhận –từ tôi hay từ
Thượng Đế? Có sao TNH nở chà đạp tất cả những gì một người vợ nghệ
sĩ như tôi có thể đem đến cho chồng bằng tất cả khả năng hạn hẹp nhất
của mình?]*

Tôi ngồi im thật lâu. Cả TNH cũng thế. Trước mặt, hai cái gạt tàn đầy ắp
những mẩu đuôi thuốc lá. Làn khói tỏa ra liên tục làm mờ căn phòng kín cửa.
Ly sec này qua ly sec kia không ngừng được tôi đưa lên môi, uống cạn. Trí óc
bắt đầu điên đảo; tuy nhiên, rõ ràng như một luồng ánh sáng chói lòa giữa cái
hố tối mò của một căn nhà nhiều năm hoang phế, hai chữ Định Mệnh quay
cuồng giễu cợt liên hồi trong trí não riêng. Định Mệnh lại giơ nanh đưa vuốt
với tôi lần nữa. Những cú tấn công của nó lên tâm thân yếu đuối vẫn không
ngừng nghỉ. ***Nhưng phải nhận, lần này là cú tàn nhẫn nhất.*** Tôi không biết
mình có đủ sức đứng dậy nữa không như đã từng đứng dậy sau các cuộc tan vỡ
xảy ra trong đời những tháng năm xưa?

Giọng TNH có phần châm biếm:

"Bố nói thật, đàn bà trong đời bố không phải là ít, nhưng bố chưa hề tôn
trọng hay yêu chiều ai như đã tôn trọng yêu chiều em suốt 8 năm trước. Bố
công nhận em là người đàn bà vô cùng đặc biệt, em đọc sách nhiều hơn cả
những người đàn ông mê đọc sách, nhưng chính đó là điều làm cho em trở nên
gần như điên loạn. ***Bất cứ ai và chuyện gì trong đời sống cũng được em lồng
thành tiểu thuyết.*** Em không sống cái đời thực tế phũ phàng của nó. Em chỉ
sống trên mây và muốn mọi người chung quanh cũng sống như em. Nhưng em
quên một điều, đời sống này có rất nhiều cái không cho phép con người trốn
chạy. Tám năm qua em hiểu bố cũng là thằng nghệ sĩ, vậy mà bố phải đương
đầu từng giờ từng phút với biết bao khó khăn thực tế. Tại sao bố làm thế? Vì

yêu em, muốn để cho em có cơ hội được sống trên mây đúng với bản chất của em!"

Tôi e dè:

"Nhưng cũng vì bố muốn như vậy mà tám năm qua em đâm biến thành *hông* trong cái nhìn về thực tế?"

TNH gật đầu, giọng gần như hét:

"Đúng! Cũng là phần lỗi của bố trên điều ấy, nhưng em đã không đón nhận nó một cách xứng đáng. Bây giờ em phải tự mở mắt ra nhìn vào thực tế! Em phải tự *deal* với đời sống khó khăn trần trụi của nó. Bố không muốn giúp em làm điều ấy nữa."

Tôi ngẫm nhanh lời TNH, thốt rùng mình vì một sự thật đang bày trước mắt. Cái sự thật rằng "***Giờ đây nếu có ở lại bên nhau, TNH cũng chỉ đem lòng thù hận ra mà đối với tôi!***"²

*

**

Hớp thêm ngụm rượu, TNH tiếp:

"Em nghĩ bố là ai? Là con người có thể chấp nhận suốt đời sự đánh mất mình như thế? Bố rất thương Âu Cơ, chính vì thương nó mà bố phải tự cứu mình để ít ra bố còn tồn tại, lỡ mai kia nó cần đến bố!"

Tự dung cảm nghe khó thở khi nghĩ đến ngày mai thứ Bảy phải dạy một lũ học trò từ sáng sớm trong tâm trạng chịu đựng đau khô, toàn thân tôi thốt nghe lạnh toát. Nên, đứng lên giờ cuốn sổ điện thoại, tôi *cancel* từng đứa, với đứa nào cũng nêu lý do "*cô đang quá bệnh*".

Trở lại bàn, tôi nghe TNH mai mỉa:

"Em thấy không, cái điều em vừa *cancel* học trò đã tự chứng tỏ rằng em yêu em quá!"

Tôi không đáp, mãi lâu buồn bã nói:

"Đến bây giờ, em thú thật ***không còn muốn níu kéo chút gì*** sau khi nghe xong những lời tàn nhẫn thốt ra từ miệng bố. Nhưng xin bố đừng phủ nhận, trong đời sống chúng mình, nếu cho rằng bố đau khô mười phần thì ***sự khổ đau của em cũng bằng hoặc hơn, chứ quyết không hề thua.***"

[Đúng vậy! Trong tám năm, chính tôi là kẻ phải cưu mang trên hết mọi niềm thống khổ. Cuộc sống bề ngoài của tôi rõ ràng đơn giản, nhưng thật sự bên trong nội tâm là cả một tràng đòn đập đảo điên. Kể từ năm 1990, TNH không còn muốn nhìn đến Vân San nữa, mọi cái gì sóng gió đưa đến mà nguyên nhân khởi đi là nó, tôi đều chỉ tự mình đối phó.

Vài khi tôi van nài Vân San:

"Con nên hiểu mà thương mẹ! Ít ra con và ông già (Vân San vẫn thân mật gọi TNH là 'ông già') còn may mắn ở điểm, cả hai đều có thể xóa tan đau khổ bằng những giao thiệp bên ngoài với bè bạn. Chứ còn mẹ, mẹ đâu thể làm điều ấy. Ngoài công việc, mẹ còn ai là bạn? Mẹ cũng chẳng nhờ kể cho bà Ngoại nghe những nỗi dằn vò riêng."

² Đây cũng đang là SỰ THẬT PHỦ PHÀNG tôi đối diện ĐÚNG 20 năm sau trong sự quay lưng tàn tệ của Âu Cơ. (Note ngày Feb. 25/2016 khi đọc lại đoạn này).

Vài khi tôi biện bạch với nó:

"Sau này có vợ con rồi, con sẽ hiểu những gì mẹ đang gánh nhận. Mẹ chỉ mong con ý thức chút xíu rằng ngoài xã hội và ngay trong chính dòng tộc mình cũng từng xảy ra lắm cảnh cha dượng con vợ, nhưng con thấy có ai đối xử được bằng ông già đã đối cho con trong nhiều năm qua? Dẫu ngày nay con và ông ấy có sự đổ vỡ nào chẳng nữa thì mẹ cũng không thể phủ nhận rằng ông ấy có từ tâm thật sự. Người đàn ông có tâm địa rộng lượng như vậy, trên đời không phải là dễ kiếm. Nếu không, dù mẹ tài ba bản lĩnh đến đâu cũng chẳng thể nào cuu mang được cái tính khí bồng bột của con trong cuộc chung sống hiện tại đâu."

Lắm khi tôi nói với TNH:

"Em không thể cầu mong nơi thằng San một sự hiểu biết. Tuy nó đã lớn nhưng tâm hồn còn nông cạn quá. Nhưng em cầu mong nơi bố. Bố là một nhà thơ, nhà văn, xin hiểu giùm em hoàn cảnh hiện tại. Tất cả mọi cái gì mình đang vướng mắc, em thấy **không ai chính thức dự phần trách nhiệm**. Đó chỉ là một thứ định mệnh em không thể tránh; và vô tình mà buộc các người thân cùng gánh vác chung. Làm chồng em, bố chẳng chút nào sung sướng. Em phải nhận, nếu không phải bố, chẳng bất cứ người đàn ông nào có thể chịu đựng nổi sự khắc nghiệt của số phận em như tám năm qua bố cùng chia xẻ. Những gì bố làm cho em, cho thằng San, cho gia đình này, em nhìn ra rất rõ. So với vô số những người đàn ông sống cùng hoàn cảnh, tâm hồn bố rất rộng. **Chính đó là điểm lớn nhất nơi bố --chứ không phải thi ca văn chương-- đã giữ chân em trong suốt tám năm.**"

Và cũng lắm khi tôi bày tỏ với TNH những lời thành thật:

"Bố hiểu giùm em, em không phủ nhận những cái tệ của thằng San, chỉ dám biện hộ rằng tất cả mọi nỗi ấy đều phần lớn xuất phát từ một mặc cảm tự ti trong lòng nó. Nó là con em, nhưng nó lại là một người đàn ông đang phải sống trong cảnh cậy nhờ một người đàn ông khác. Nếu nó khôn ngoan để hiểu được sự rộng lượng của bố, chắc chắn nó thành công dễ dàng trong việc chinh phục trái tim bố mà thôi. Chỉ dở là, thay vì nhún mình theo phận con cái, đôi khi mặc cảm nổi dậy lái nó theo một chiều hướng đảo điên tệ hại.

Thật sự với hai đứa con, em chỉ yên lòng vì Âu Cơ. Âu Cơ sở hữu được từ em và bố niềm tự tin, nó sẽ đứng vững ngoài cuộc đời hơn anh nó. Mình làm cha mẹ, nên thương đứa con nào yếu đuối. Trên điều này, cả bố lẫn em đều không thể phủ nhận rằng Âu Cơ hơn thằng San nhiều điểm, đặc biệt điểm tâm hồn không mềm yếu. Ngoài cuộc đời, với sự yếu đuối của thằng San, nó chỉ có nước chết mà chẳng ai thương! Riêng với bố, em biết bố đã chịu đựng quá nhiều trong đời sống này, em không có gì buồn nếu bây giờ bố tỏ ra buông mặc mình trong cảm hận. Nhưng xin bố hãy nên cởi lòng ra bằng tình thương và sự tha thứ, có vậy mới nghe thoải mái. Thằng San dẫu không hiểu thì cũng còn em hiểu; mà nếu em không hiểu chẳng nữa thì chính tự bố cũng đã làm thặng hoa được con người mình, điều vô cùng cần thiết để khiến cho cây viết bố có giá trị cao cả hơn."

Ôi! Những lời trần tình thống thiết đều trở nên vô ích trước hai con người còn nặng trong tim nhiều nỗi niềm kiêu ngạo. Mãi rồi, tôi tự nghĩ, may ra chỉ cái chết mới giải thoát hết cho tôi mọi điều phiền muộn. Nhưng cái chết bây giờ cũng không là điểm nghỉ ưu tiên khi tôi còn cưu mang trên Âu Cơ một tình thương rộng lớn. Cứ vậy, không còn thiết gì mà mong tìm thấy được một lần hạnh phúc bình an.]

Tôi tiếp:

"Trong em có một điều rất khác với bố: Em nhìn hạnh phúc không như cái nhìn của bố. ***Với em, hạnh phúc chính là mặt trái của đau khổ.*** Càng những người nghệ sĩ như chúng mình hẳn phải càng thấm cảm điều ấy hơn."

TNH la to:

"Bố không cần điều ấy. Luôn luôn em vẫn muốn biến bố thành ông thánh, nhưng bố xin nói với em rằng, bố cũng chỉ là một người đàn ông bình thường chứ không là ông thánh! Em đòi hỏi người khác nhiều quá. Em tự yêu em quá!"

Im lặng...

Mãi lâu tôi e dè:

"Những cái gì hiện bố đang vướng mắc, em không trách cứ. Em chỉ buồn và xót xa cho chính tự thân. Quả là dư luận vô cùng độc ác. Đôi lần có vài người bạn bố đến kể cho mẹ em nghe rằng đám bạn bè bố bên ngoài rêu rao điều bố sống với em rất khổ, không phải vì em làm khổ bố mà vì mẹ em và Vân San đối xử tệ với bố. Và một lần anh Trần Lam Giang cũng tế nhị hỏi em đó có phải là một sự thật không? Em đáp lời anh Giang bằng câu hỏi: *'Anh có tin được, với con người như em mà lại để cho mẹ và con mình hành xử tệ bạc với người em đang ăn ở?'* Anh nói: *'Anh tin em vì em là người rất thành thật. Nhưng sợ dĩ anh hỏi là bởi muốn đo lường mức độ độc ác của dư luận. Dư luận còn thêm rằng đến ngay con bé Âu Cơ cũng quay lại mà chửi bố nó ngày nay.'*"

Tôi nhìn thẳng TNH:

"Thật tâm bố nghĩ về em thế nào, về mẹ em ra sao? Ngay cả thằng San, bố có dám phủ nhận với lòng rằng nó không phải là thằng hư hỏng? Nó là con ruột em, giòng máu em đang chảy trong người nó; cá chất thành thật trong em đâu nó không có nhiều thì cũng có ít. Một thằng trẻ tuổi mà lại tỏ ra ham mê đặc biệt các chương trình *rescue* vẫn chiếu trên TV, khi chọn ngành học lại đeo đuổi nghề cấp cứu, há là thằng tâm địa tồi tệ? Bố biết nó từ năm 1988, có bao giờ bố thấy nó tỏ ra chút gì lưu manh gian xảo? Hay phải chăng nhiều lần bố nói với em, bản chất thằng San còn nhiều khờ khạo nên dễ bị kẻ khác lường gạt? Điển hình nhất là vụ tên Lê Xuân Hùng lừa đảo sang đoạt ngon ơ cái xe mới toanh của nó trị giá 21,000 dollars vào tháng 4/1995 mà chúng mình đã rõ? Nếu nó khôn ngoan, liệu nó có để cho đám Hướng Đạo và Liên Hội ở San Jose lợi dụng công sức và niềm tin tuổi trẻ trong suốt nhiều năm?"

[Trong một buổi tiệc tại nhà Hoàng Mộng Thu dạo tháng 9/1995, Lại Đức Hùng, tổng thư ký Liên Hội Người Việt Bắc Cali, tự ý bỏ ghế bước sang

chỗ TNH, xin được bắt tay. Xong, anh ta nói lên với TNH những lời phân trần—như một hình thức xin lỗi—về việc tên Lê Xuân Hùng, trưởng Hướng đạo đoàn Lâm Viên, Liên đoàn Diên Hồng, rắp tâm lừa đảo để sang đoạt cái xe mới toanh của Vân San dạo tháng 4/1995. TNH gạt ngang bằng thái độ cực kỳ khinh bỉ:

"Chuyện con nít! Anh khỏi cần nói gì thêm với tôi về tên Lê Xuân Hùng đó! Thăng San là một thằng trẻ tuổi, đầu óc rất trong sáng, ưa làm chuyện xã hội. Suốt 6 năm, từ 16 đến 22 tuổi, nó tham gia Hướng Đạo, đảm nhận chức vụ thủ quỹ bán vé vào cửa trong các mùa hội chợ Tết của Liên Hội mà chẳng chút vụ lợi, một xu cũng không suy xuyến. Anh công nhận điều này chứ?"

Lại Đức Hùng gạt đầu. TNH cười khẩy:

"Nhưng kể từ khi nó bị tên huynh trưởng Lê Xuân Hùng chơi củ sang đoạt, nó kêu gọi đến Liên Hội, đến Hướng Đạo đoàn VN, thậm chí đến Ủy ban Bảo vệ Cộng đồng nhờ xử lý mà chẳng ma nào chịu lên tiếng. Anh biết sau đó nó đã nói gì với vợ chồng tôi không? Nó bảo: 'Kể từ nay, tất cả cái gì thuộc về Liên Hội hoặc Hội đoàn VN ở Mỹ, đối với con đều chỉ là cục phân!'"

Lại Đức Hùng đứng im, vẻ sượng trân. TNH tiếp:

"Một huynh trưởng Hướng Đạo 43 tuổi đi lường gạt sang đoạt mạo chữ ký rút tiền nhà bằng một cách trắng trợn của một đoàn sinh đàn em 22 tuổi... các anh cho đó là hành động gì? Đã thế, thằng đàn em kêu gọi đến các anh, nhờ giải quyết, các anh lơ luôn, bao che cho tay chân mình, giả tăng như việc chẳng chút liên quan gì đến danh dự Hướng đạo, Liên hội, hay Cộng đồng của các anh cả! Điều ấy phải gọi là sao? Riêng tôi nghĩ, các lời đao to búa lớn nào là đòi bảo vệ, đòi xây dựng cộng đồng, từ nay các anh nên nuốt hẳn vào trong họng thì hơn! Một thằng con nít mà còn khinh bỉ các anh, thử hỏi cỡ chúng tôi có ma nào thêm tin các anh chứ? Chính đám người lớn các anh đã làm hư hoại ít nhất đầu óc một thằng trẻ tuổi có tinh thần xã hội như thằng con tôi bằng những trò ma bùn của các anh."]

Tôi trầm giọng :

"Nhiều lần em nói với bố và cả từng viết trong Một Truyện Dài Không Có Tên: Em không phải là người vô đạo đức, nhưng trong đời, mọi chuyện em làm đều theo chủ trương chí ta ta biết, lòng ta ta hay. Vì vậy, không bao giờ em quan tâm đến dư luận. Sự kiện em rất giới hạn kết giao cũng nảy sinh từ đó. Nhưng còn bố, vì công việc mà phải giao tế, em xin bố nên cân trọng trong vấn đề bè bạn. Bạn tốt thời buổi này không cách chi tìm được. Còn bạn tiếp xúc mỗi ngày, bố hãy nên tự ý thức mà xa lánh những kẻ ưa thích đâm thọc bằng những câu nói *tương là đùa cợt* mà thật ra đầy ác ý chia rẽ. Nếu không, sẽ có ngày bố trở tay không kịp vì những người bạn của bố sẽ làm cho đời sống chúng mình vỡ nát, tan hoang!"

Và tôi thở dài:

"Đầu lòng một nòi là những gì ba năm trước em từng sáng suốt nhận định, bây giờ đang ứng nghiệm không sai một nét. **Đời sống em tan vỡ không phải do em bất tài không phủ dụ được cả chồng lẫn con, mà tan vỡ chính tự phần nào do dư luận cuốn lôi được bố.**"

Giọng TNH mai mĩa:

"Bố xin hỏi, tám năm qua bố có sống được cái đời có vợ có con có mái gia đình đầm ấm? Hay bố đã phải chấp nhận cuộc sống chịu đựng y hết con giun con đê trong nhà này mới được chút ít yên thân?"

Tôi chưa kịp đáp thì TNH đã cười gằn, nói tiếp:

"Lúc trước bố làm nổi điều ấy vì thương em và Âu Cơ, nhưng bây giờ bố không muốn làm như thế nữa. Bố phải bỏ đi để tìm lại những gì bố đánh mất trong tám năm qua!"

Ngẩng nhìn người đàn ông trước mặt, **tôi thật sự ngạc nhiên** vì những lời vừa nghe từ chính miệng TNH. Trong đôi mắt TNH, tôi thấy ánh lên tia tàn ác. **Đây là TNH, một thi sĩ tài hoa với tâm hồn nhạy cảm ư? Người đàn ông ĐƯỢC QUYỀN chiếm giữ cuộc đời tôi tám năm một cách danh chính ngôn thuận?** Người chồng của tôi, và người cha của đứa con tôi, luôn cả Vân San cũng gọi TNH là *bố*?

Trong óc tôi bắt đầu nảy sinh niềm ngạo mạn. Tôi cười nhạt:

"Tám năm qua, em công nhận rằng bố có thương và cũng có chịu đựng cả em lẫn thằng San như bố nói. Nhưng xin hỏi, với cái đầu sắc bén của bố, nếu không nhìn thấy tình cảm đáp lại của em, liệu bố kéo dài tám lòng bố được bao nhiêu thời gian?"

Và phía em, nếu không có cái tình trong tim, liệu **điều gì nơi bố có thể giữ nổi con người em chứ?**

Bây giờ bố đang bị ma ám làm cho hôn mê đầu óc nên cố gieo tiếng ác cho em, cho thằng San, hoặc hơn nữa cho mẹ em hầu **để dàng bút áo ra đi mà không hối tiếc**. Vậy bố cứ việc đi đi, thẳng thắn mà đi, đừng cần viện ra điều gì đổ lỗi cho em hoặc bất kỳ ai khác. Tám năm qua, giữa bố và em có một tình cảm thật sự thì cả hai mới vượt qua được tất cả, chứ chẳng riêng một mình bố phải chịu đựng.

Nhưng bây giờ, bố vừa xác nhận rằng đã hết yêu em, em cũng xin nói, **em đủ kiêu hãnh để không muốn giữ trong đời mình một xác thân thừa thãi**. Em lại không thể sống gần một người chỉ đối với em bằng lòng thù hận. **Em thừa nghị lực để thà sống cô đơn chứ không thà níu kéo một người đàn ông chẳng còn chút yêu thương dành cho mình.**"³

Tôi và TNH cùng im lặng...

Sau cùng, tôi ngần ngại:

"Sáng hôm qua khi bố đã đi làm, em ở nhà đọc lại bài thơ Ủ Mây 31/12. Em hiểu từng chữ, từng chữ một. Em hiểu rõ nỗi đau khổ em đã làm ra trên bố. Nhưng cũng có một điều, qua đó, em biết rằng bố vẫn còn yêu em! Bài thơ viết

³ (Note: Feb. 25/2016).

Đây cũng là ý nghĩ cam phận chịu đựng của tôi theo trường hợp Âu Cơ đúng 20 năm sau. Chỉ phải cái RẤT ĐAU LÒNG rằng đó là đứa con tôi banh da xẻ thịt ban cho sự sống, chứ chẳng phải là một người hoàn toàn không chút máu mủ liên hệ nào như TNH năm xưa.

ra ngày 22/12/1995, nghĩa là SAU quãng thời gian bố và người đàn bà kia đã vướng vào chuyện đản điu...”

TNH ngắt ngang, nét mặt đanh lại thật sắc:

“Đúng! Khi làm bài ấy, bố vẫn còn yêu em nhiều lắm. Dù rằng bố đã giao du với người đàn kia từ lâu nhưng bố vẫn yêu em chứ chẳng phải yêu bà ta. Ngay cả khi em khám phá ra chuyện giữa bố và bà ta, bố vẫn chưa hề có chút nào ý định muốn rời xa em cả. Nhưng bây giờ em muốn nghe bố nói thật không? Bố sẽ vẫn yêu em suốt đời nhưng **bằng mọi giá bố phải ra đi!** Chuyện liên lạc điện thoại với bà kia chỉ là do từ sự thúc đẩy của nỗi cô đơn quá độ trong lòng bố, hoàn toàn chẳng có gì quan trọng làm cho bố rung động.

Nhưng bây giờ nếu em không để bố đi, **bố ở ngay tại San Jose này cũng sẽ ngoại tình thật sự với người khác, em không làm gì được bố đâu!”**

Tôi lặng người trước những lời cực kỳ tàn nhẫn của người đàn ông từng gọi tôi là vợ. Trái tim đâm thành như nghẽn hẳn, tôi thấy lão đảo, đang ngồi trên ghế bồng dung té rầm xuống sàn gỗ, tứ chi tê dại. TNH vội nhảy sang, nâng đầu tôi dậy, rút trong túi lọ dầu cù là xoa vào mũi và hai thái dương tôi. Mùi dầu hăng nồng khiến tôi hồi tỉnh. Tôi xin TNH mở toang hết các cửa sổ cửa lớn trong nhà.

.....

Khi đã dễ chịu chút ít, tôi lết người đến ngồi lên thành cửa sổ nhìn ra đường phố. TNH vẫn ngồi im nơi bàn rượu. Gió lạnh bên ngoài làm hồi tỉnh thân thể và cũng tỉnh luôn đầu óc. Tôi nghe buồn rười rượi. Ngồi đây, nhớ đến đêm nào nhà văn Nguyễn Thụy Minh Ngữ từ Nam Cali lên chơi và ngủ lại nhà tôi, sau cuộc rượu khuya, cùng với tôi ngồi ngay nơi thành cửa sổ. Khi ấy Minh Ngữ nói:

"Em thấy chị cô đơn làm sao!"

Đường khuya vắng xe, cái góc ngã tư William và Số Hai biết bao thân thiết! Ôi! Những con đường gắn sâu trong cuộc sống tám năm chồng vợ! Những con đường đã đi vào thi ca TNH và văn chương tôi bằng những bước chầm chệ uy nghi.

Trở vô bàn viết, tôi vẫn còn chưa hết mệt nên gục đầu trên hai gối. Cái *computer* vẫn để mở. Tôi nghe TNH nói:

"Em phải vào giường Âu Cơ mà ngủ, không thể ngồi đây trong khi mệt như vậy."

Tôi ngồi im.

TNH lập lại câu nói bằng giọng hét lớn, âm điệu như một lời ra lệnh:

"Em phải vào giường!"

Tôi ngược nhìn thẳng vào mặt TNH, nghe vô cùng mệt mỏi, nỗi mệt từ tâm tư ra đến ngoài thể xác. Tôi nói nghiêm trang:

"Chẳng phải là bố vừa mới xác nhận rằng bằng mọi giá sẽ bỏ em và Âu Cơ mà đi sao? Vậy thì **từ bây giờ, đời em là của riêng em, không còn tùy thuộc vào bố. Bố hãy nên tôn trọng, để em tự liệu."**

TNH do dự nhìn tôi một lát, xong nhún vai bỏ đi lên phòng riêng trên lầu
ba.
[]